



У НУМАРЫ:

АДКРЫЛІ ЦЭНТР КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСІ Ў БЕЛАСТОКУ

...“Гэты цэнтр быў марай беларускіх дыпламатаў. Мы хацелі, каб на больш высокім узроўні пачаўся паказ нашай беларускай культуры, а таксама навукі, спорту жыхарам Польшчы...”

Працяг на стар. 2

“АД ЛІГА ДА КУПАЛЫ”

Дні беларускай культуры ў Вентспілсе заўсёды адбываюцца пад адной і той жа назвай – “Ад Ліга да Купалы”. Сёлета кульмінацыя мерапрыемства супала з сапраўдным часам святкавання Купалы – 6 ліпеня. У нядзелю вечарам у Прыморскім музеі пад адкрытым небам адбылося народнае гулянне, прысвечанае гэтаму старажытнаму славянскаму святу.

Працяг на стар. 4

ВЫСТАВА ВЯЧКІ ЦЕЛЕСА АДКРЫЛАСЯ Ў МІНСКУ

Сярод экспанаванай графікі Вячкі Целеса – экслібрысы, прысвечаныя вядомым беларусам. На адкрыццё выставы мастак прыехаў з Латвіі, дзе жыве апошнія 50 гадоў. В. Целеш працуе ў розных жанрах станковага жывапісу і графікі...

Працяг на стар. 6

ПАЙШЛІ З ЖЫЦЦЯ СЯБРЫ “БАЦЬКАЎШЧЫНЫ”

Працяг на стар. 7

НОВЫЯ ВЫДАННІ

...У “Кнігазборы” выйшла новая кніга беларускага пісьменніка Валерыя Казакова, які жыве ў Расіі.

...Выйшаў з друку новы, 31-ы, нумар “Запісаў БНІМ”.

...У выдавецтве газеты “Беларус” (ЗША) выйшаў з друку літаратурны альманах беларускіх пісьменнікаў замежжа за 2007 год.

Працяг на стар. 8

З Днём Незалежнасці!

27 ліпеня споўнілася 18 год з таго дня, калі Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прыняў Дэкларацыю аб дзяржаўным суверэнітэце.

Управа МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” шчыра віншуе ўсіх з гэтай знамянальнай для нашай гісторыі датай.

Самае галоўнае пажаданне да ўсіх патрыётаў нашай Бацькаўшчыны – гэта вольная і незалежная Радзіма, якой мог бы ганарыцца кожны беларус. Мы спадзяемся, што недалёка той дзень, калі дата 27 ліпеня зноў зойме пачэснае месца сярод найважнейшых дзяржаўных святаў у Беларусі.

*Управа МГА “ЗБС
“Бацькаўшчына”*



15 год Першаму з'езду беларусаў свету

8–10 ліпеня 2008 г. споўнілася 15 год з правядзення Першага з'езду беларусаў свету, які адбыўся ў 1993 г. на хвалі беларускага адраджэння. Дзяржава-Беларусь адкрывала для сябе сваю дыяспару. А беларусы-эмігранты радаваліся, што ўпершыню за доўгі перыяд яднанне беларусаў становіцца рэальнасцю. Першы з'езд стаўся сапраўдным Агульнанацыянальным форумам. У ім бралі ўдзел 486 дэлегатаў з усіх кантынентаў свету, 510 – з Беларусі і больш за 200 гасцей. Вялікая зала тэатра оперы і балета ледзь змяшчала ўсіх прысутных. З'езд адбываўся ў святочнай, узнёслай атмасферы. Такого прадстаўніцтва, як на Першым з'ездзе, Беларусь яшчэ не бачыла: кіраўнікі і прадстаўнікі дзяржавы, беларускай грамадскай, культурнай і палітычнай эліты сядзелі поруч з кіраўнікамі і сябрамі беларускіх арганізацый замежжа, абмяркоўвалі і надзённыя праблемы краіны, і якой быць Беларусі заўтрашняй. Гэта знайшло ўвасабленне ў выніковых дакументах: “Зварот да беларускага народу”, “Дэкларацыя аб прынцыпах нацыянальнага дзяржаўнага будаўніцтва”, “Зварот да Парламента і Урада Рэспублікі

Беларусь”, “Заява ўдзельнікаў Першага з'езду беларусаў свету па вайсковым пытанні”, рэзалюцыя “Аб падтрымцы дзейнасці ЗБС “Бацькаўшчына”, пастанова “Аб Радзе прадпрымальнікаў”, рэзалюцыя “Аб падтрымцы Беларускай рэдакцыі Радыё “Свабода”, зварот “Да Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь “Аб усталяванні мемарыяльнай дошкі на будынку, дзе была абвешчана Беларускай Народнай Рэспубліка” і інш.

Урад Беларусі актыўна рыхтаваўся да Першага з'езду і сустрэкаў суайчыннікаў Дзяржаўнай праграмай “Беларусы ў свеце”, распрацаванай Акадэміяй навук Беларусі. У гэтай праграме, як і ў пастанове Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, асабліва роля ў супрацоўніцтве з беларусамі замежжа адводзілася Згуртаванню “Бацькаўшчына”. Міністэрствам і ведамствам Рэспублікі Беларусь, выканаўчым органам улады было дадзена распараджэнне аказваць спрыянне Згуртаванню ў рэалізацыі яго статутных мэтаў і задач. Дзякуючы гэтай пастанове “Бацькаўшчына” здолела заснаваць сапраўдны Беларускі дом у Мінску ў

Працяг на стар. 5

НЬЮ-ЁРК (ЗША)

Марш паняволеных народаў прайшоў 13 ліпеня. У Камітэт Тыдня ўвайшлі прадстаўнікі кубінскай, беларускай, эстонскай, балгарскай, кітайскай і іншых дзяспараў. Распачаліся ўрачыстасці ў кафедральным саборы Св. Патрыка, дзе былі асвечаныя сцягі ўдзельнікаў, у тым ліку і бел-чырвона-белыя. Словы падтрымкі перадаў мэр Нью-Ёрка Марк Блюмберг. Сёлета ў шэсці ў Нью-Ёрку ўдзельнічалі прадстаўнікі беларускіх моладзевых арганізацыяў у Амерыцы, якія выказалі салідарнасць з тымі, хто змагаецца за свабоду на Бацькаўшчыне. Пад аховай паліцыі ўдзельнікі шэсця прайшлі па 5-й Авеню ад Катэдры Св. Патрыка да Цэнтральнага парку, дзе адбыўся мітынг.

Ад беларусаў выступіў старшыня Нью-Ёркскай філіі Беларуска-амерыканскага задзіночання (БАЗА) Віталь Зайка. Ён нагадаў, што палітыка Лукашэнкі застаецца пагрозай для беларускай незалежнасці і запатрабаваў вызвалення ўсіх палітычных зняволеных.

Паводле Згуртавання беларускай моладзі ў Амерыцы

Дэманстрацыя ў абарону маладых актывістаў Беларусі. 29 чэрвеня ля будынка ААН Беларускі моладзевы рух Амерыкі правёў дэманстрацыю ў падтрымку беларускага моладзевага актывіста Івана Шылы.

Пасля дэманстрацыі ў грамадскай залі кафедральнага сабора Св. Кірылы Тураўскага ў Брукліне адбылася сустрэча з каардынатарам “Трэцяга шляху” Паўлам Марозавым, які таксама праходзіць па крымінальнай справе скандальнага інтэрнэт-праекта “Мультиклуб”. Павел распавёў пра тое, як ён пачаў займацца беларускай справай, азнаёміў прысутных з дзейнасцю “Трэцяга шляху”, паведаміў пра планы на будучыню.

Паводле Беларускага моладзевага руху Амерыкі

19 ліпеня сябрамі Беларускага моладзевага руху Амерыкі (БМРА) быў наладжаны адпачынак на рацэ Дэлавер. У асноўным у вандроўцы ўдзельнічалі сябры моладзевай арганізацыі і парафіяне кафедральнага сабора Св. Кірылы Тураўскага, таксама была моладзь і з іншых штатаў, узросту ад 5 гадоў да 65.

Паход пакінуў шмат ураджанняў, аб якіх можна прачытаць на сайце <http://belmov.org>

Паводле БМРА

У Нью-Ёрку ў штаб-кватэры ААН адбылася канферэнцыя “Бясстрашныя галасы: вязні сумлення гавораць”. З дакладам пра становішча выступілі прадстаўнікі розных краін, у тым ліку Беларусі, Бірмы, Кубы, Сірыі, Узбекістана і інш. Прадстаўніком ад Беларусі выступіла праваабаронца Раіса Міхайлоўская. Амбуладар ад Злучаных Штатаў пры ААН Вэнс МакМахн даў ёй магчымасць адкрыць канферэнцыю дакладам пра становішча ў Беларусі з палітычнымі зняволенымі. Пасля ўсіх выступленняў адбылося абмеркаванне розных пытанняў.

Паводле БМРА

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

Вечарына, прысвечаная памяці слынных беларускіх дзеячаў, а таксама падзеям беларускай гісторыі, адбылася 28 чэрвеня. Старшыня ТБК Хведар Нюнька нагадаў прысутным пра публікацыю 3. Пазыяка і Я.Шмыгалёва “Курапаты – дарога смерці”, якая выйшла роўна 20 гадоў таму і глыбока ўскалыхнула беларускую грамадскасць злачынствамі бальшавізму на беларускай зямлі.

Мінула 5 гадоў, як не стала вялікага пісьменніка і беларуса Васіля Быкава. Дакладчык нагадаў пра творчасць пісьменніка, а таксама, пра пахаванне ў Мінску, дзе на магілу В. Быкава быў дастаўлены вянок ад ТБК Літвы. Дакладчык распавёў таксама пра жыццё і грамадскую дзейнасць беларускага патрыёта Вацлава Іваноўскага, забітага бандытамі. З родам Іваноўскіх Хведар Нюнька быў асабіста знаёмы. У выступленні А. Старавайтава прагучала тэма працы на радыё “Палонія” і праграме “Панарама” тэлеканала “Белсат”. У заключэнне быў паказаны фільм пра манаха Жыровіцкага манастыра інака Міколу (Алега Бембеля – паэта Зніча).

Паводле Таварыства беларускай культуры ў Літве

23 і 24 ліпеня ў Вільні ў Літоўскім сойме адбылася канферэнцыя, прысвечаная праблемам і выклікам, якія стаяць перад СМІ і

грамадскімі арганізацыямі напружаныя парламенцкія выбараў. У канферэнцыі ўдзельнічалі праваабаронцы і журналісты з Беларусі, літоўскія парламентарыі і прадстаўнікі Літвы ў Савеце Еўропы, а таксама супрацоўнікі беларускай амбасады ў Літве.

Паводле “Еўрапейскага радыё для Беларусі”

ГАРАДОК (ПОЛЬШЧА)

Прайшоў фестываль “Басовішча-2008”. Лаўрэатам 19-га фестывалю музыкі маладой Беларусі стаў гарадзенскі гурт “Tlusta lusta”, які атрымаў асноўны прыз – бясplatны запіс альбома на Беластоцкім радыё. “Spita/\ъ F” з Мінска заняў другое месца, а трэцім стаў гурт “Глюкі” з Магілёва. Усяго ў конкурсе бралі ўдзел 6 гуртоў. Яшчэ тры ўдзельнікі, згодна з інфармацыяй арганізатараў фестывалю, так і не дабраліся да Гарадка з-за праблемаў з візамі.

Наагул атмасфера ва ўрочышчы Борака, што побач з Гарадком на Беласточчыне, у гэтыя два дні панавала чудаўная: паўсюль гучала беларуская мова, моладзь танчыла з бел-чырвона-белымі сцягамі, нават польскія гурты гукалі са сцэны “Жыве Беларусь!”.

Праграма фестывалю цалкам транслявалася ў жывым эфіры тэлеканала “Белсат” і “Радыё Рацыя”.

Паводле “Радыё Свабода”

БЕЛАСТОК (ПОЛЬШЧА)

Свята беларускай культуры прайшло 22 чэрвеня. У цэнтральным парку Беластока прысутнічала больш за 2000 гледачоў. Выступілі 32 творчыя калектывы з усёй Беласточчыны. Была арганізавана выстава-продаж беларускіх кніг, твораў беларускіх мастакоў і ўмельцаў.

Арганізатарамі свята з’яўляюцца Беларускае грамадска-культурнае таварыства (БГКТ) і Таварыства беларускай культуры (ТБК) ў Польшчы пры актыўным садзейнічэнні Міністэрства замежных спраў, Пасольства і Генконсульства Беларусі ў Беластоку, фінансавай і творчай падтрымцы Міністэрства культуры Беларусі. З польскага боку фінансавую падтрымку аказалі Міністэрства ўнутраных спраў і адміністрацыі, маршалкоўская ўправа і прэзідэнт Беластока. На адкрыцці свята прысутнічалі пасол Беларусі ў Польшчы Павел Латуска, генконсул Беларусі ў Беластоку Міхаіл Аляксейчык,

дэпутаты Сойма Польшчы.

Паводле амбасады Беларусі ў Польшчы

КРАКАЎ (ПОЛЬШЧА)

27 ліпеня прадстаўнікі ініцыятывы “Беларуская нацыянальная памяць” наведалі магілу Алеся Гаруна на Ракавецкіх могілках у Кракаве.

Алесь Гарун — выбітны паэт, эсэраўскі дзеяч, рэдактар газеты “Беларускі шлях”. У 1920 г. цяжка хворы вывезены ў Кракаў.

Ініцыятыву “Беларуская нацыянальная памяць” стварылі студэнты-каліноўцы. Яны маюць за адну з мэтаў ушаноўванне памяці нацыянальных герояў, пошук і догляд іхных магіл.

Паводле “Еўрапейскага радыё для Беларусі”

МАСКВА (РАСІЯ)

II фестываль самадзейных калектываў беларускага зям-

ляцтва адбыўся 28 чэрвеня 2008 года ў Палацы культуры “Чырвоны кастрычнік” ў Маскве. Арганізатарамі мерапрыемства выступілі Камітэт міжрэгіянальных сувязяў і нацыянальнай палітыкі Масквы, Амбасада Рэспублікі Беларусі ў Расійскай Федэрацыі, Федэральная нацыянальна-культурная аўтаномія “Беларусы Расіі”, Маскоўскі фонд падтрымкі і развіцця міжрэгіянальных сувязяў “Супрацоўніцтва”.

У фестывалі бралі ўдзел ансамблі “Купалінка” (Тальяці), “Каларыт” (Кабардзіна-Балкарыя), “Лянок” (Цюмень), калектывы “Зязюля”, “Золак” і “Чапурушка” (Новасібірск), народныя ансамблі беларускай песні “Крыніца” (Калінінград), “Сябры” (Башкартастан), студэнцкі вакальны ансамбль “Поспех” (Растоў), узорны ансамбль народнай песні “Славянчак” Ульяны Іванцовай (Камчатка), вакальныя калектывы “Белая Русь” (Самара), “Сузор’е” (Севераморск), салістка ансамбля “Зоранька” Крысціна Нікіціна (Томск).

Працу журы ўзначаліла народная артыстка Расіі, этнічная беларуска Ларыса Трухіна, чья шматгадовая дзейнасць па прапагандзе культурнай спадчыны беларускага народа адзначана дзяржаўнай узнагародай Рэспублікі Беларусь — медалём Францыска Скарыны.

Выступы ўдзельнікаў фестывалю былі настолькі фэйныя і арыгінальныя, што журы прыняло рашэнне вылучыць не аднаго, а адразу трох пераможцаў. Імі сталі народныя фальклорныя калектывы “Зязюля” з вёскі Коўбаса Новасібірскай вобласці, беларускі хор “Купалінка” з Сыктыўкара і ансамбль народнай песні, музыкі і танца “Лянок” з Іжэўска. Яны наглядна прадэманстравалі пераймальнасць пакаленняў і глыбокія веды гісторыі беларускіх пасяленцаў у сваім краі, здзівілі прыгажосцю і шматобразнасцю беларускіх напеваў.

Паводле сайта “Беларусы Масквы”

АДКРЫЛІ ЦЭНТР КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСІ

У ліпені ў Беластоку адбылася прэзентацыя цэнтра культуры Беларусі. Мерапрыемства, якое праходзіла ў Ваяводскім асяродку анімацыі і культуры, сабрала больш за сотню чалавек: актывістаў Беларускага грамадска-культурнага таварыства ў Польшчы, супрацоўнікаў беларускай амбасады з Варшавы, генконсульства ў Беластоку і проста цікаўных.

Афіцыйна ж адкрыццё цэнтра прэзентавалі яго кіраўнік Тадэвуш Стружэцкі, амбасадар Беларусі ў Польшчы Павел Латушка, генеральны консул у Беластоку Міхаіл Аляксейчык, а таксама кіраўнікі ўправаў культуры Гродзенскай і Брэсцкай абласцей.

Павел Латушка так патлумачыў мэты гэтай установы: “Гэта першая культурная ўстанова Беларусі па-за межамі нашай краіны, і я цешуся з таго факту, што яна адкрываецца ў Польшчы. Бо з Польшчай беларускую культуру звязвае шмат чаго ў мінулым, у сённяшнім, і я ўпэўнены, што і ў будучыні. Нам падаецца, што цэнтр павінен рэалізоўваць толькі адну мэту, якая складаецца з трох частак. Першае — гэта прадстаўляць багацце беларускай культуры. Другое — дапамагаць развіццю беларуска-польскага культурнага супрацоўніцтва. Трэцяе —

дапамагаць развіццю беларускай меншасці, што жыве ў Польшчы. Дзякуючы супрацоўніцтву ў сферы культуры мы зможам будаваць лепшыя ўзаемаадносінны паміж дзяржавамі”.

Генконсул Беларусі Міхаіл Аляксейчык лічыць, што праз культуру лягчэй зразумець і палітыку: “Гэты цэнтр быў марай беларускіх дыпламатаў. Мы хацелі, каб на больш высокім узроўні пачаўся паказ нашай беларускай культуры, а таксама навукі, спорту жыхарам Польшчы. Каб яны зразумелі, што тыя перашкоды, якія хтосьці стараецца паставіць паміж нашай дзяржавай і Еўропай — рэчы штучныя. Трэба рухацца толькі ў кірунку супрацоўніцтва”.

Дзверы цэнтра будуць адчыненыя для ўсіх — і для беларусаў, якія тут пражываюць, і для палякаў, і для прадстаўнікоў іншых нацыянальнанасцяў.

А на свяце з нагоды адкрыцця Культурнага цэнтра Беларусі, як кажуць, “запальвалі” яшчэ два знакаміды, улюбёныя ў беларускую песню творчыя калектывы — “Прымакі” з Беласточчыны і “Бяседа” з Мінска. Зала не толькі апладзіравала, але і спявала разам з імі.

Дырэктар аддзела культуры ў Гарадку Юры Астапчук так ацэньвае адкрыццё гэтага цэнтра: “Мяне вельмі цешыць, што да беларускай культуры прызна ставяцца не толькі на Беласточчыне, дзе жыве найбольш людзей беларускай дыяспары, але і ў іншых рэгіёнах Польшчы, а таксама за мяжой, куды мы выязджаем з канцэртамі. Абавязкова трэба, каб быў гэты цэнтр. У ім неабходна сабраць ад дзядоў, якія яшчэ жывуць, усю гісторыю беларускай меншасці ў Польшчы. Тады будзе велізарная крыніца і для маладых людзей, і для старэйшых, якія ведаюць гэту гісторыю, але не да канца. Акрамя таго, з’явіцца новыя магчымасці для таго, каб беларуская культура знаёміла ўсіх зацікаўленых людзей са сваёй ідэяй”.

Гэта толькі пачатак працы па прапагандзе беларускай культуры за мяжой. Паводле інфармацыі начальніка ўпраўлення ўстаноў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры Беларусі Васіля Чэрніка, такія цэнтры плануецца стварыць у Расіі, Літве, ва Украіне, у Ізраілі, а, мажліва, нават у Аўстраліі.

Паводле “Радыё Рацыя” і газеты “Звязда”

“Ад Ліга да Купалы”

Пачатак ліпеня ў Вентспілсе прайшоў пад эгідай Дзён беларускай культуры, якія ўжо ў чацвёрты раз ладзіла вентспілскае беларускае таварыства “Спадчына” пры фінансавай падтрымцы Вентспілскай гарадской думы.

На гэты раз дэлегацыі ўдзельнікаў Дзён беларускай культуры ў Вентспілсе суправаджалі прадстаўнікі ўрада і адміністрацый самакіравання Рэспублікі Беларусь.

У пятніцу, 4 ліпеня, дзяржаўныя сцягі Беларусі луналі ля будынка Вентспілскай гарадской думы і ў Доме рамёстваў.

У думе адбылася сустрэча Вентспілскага гарадскога самакіравання з кіраўнікамі дэлегацый. З прадстаўнікамі адміністрацый Віцебскай і Магілёўскай абласцей, Шумілінскага раёна, горада Полацка, кіраўнікамі аднаго з буйнейшых прадпрыемстваў Віцебскай вобласці – завода “Полацк-Шкловалакно” сустракаліся выканаўчы дырэктар Вентспілскай гарадской думы Алдыс Абэлэ, дырэктар гарадскога цэнтра культуры Валда Гулбэ і спецыялісты аддзела маркетынгу гарадской думы.

У сустрэчы ўдзельнічалі таксама саветнік-пасланнік пасольства Рэспублікі Беларусь у Латвіі Валеры Доўгань і прадстаўнікі вентспілскага беларускага таварыства “Спадчына”.

Афіцыйнае адкрыццё Дзён беларускай культуры адбылося ў Доме рамёстваў, дзе размясцілася выстава прац беларускіх майстроў.

Гасцей і ўдзельнікаў віталі выканаўчы дырэктар Вентспілскай гарадской думы Алдыс Абэлэ, саветнік-пасланнік пасольства Рэспублікі Беларусь у Латвіі Валеры Доўгань, старшыня праўлення беларускага таварыства “Спадчына” Наталія Бальшакова.

Мясцовы ансамбль беларускай песні “Журавінка” гарэзлівай “Беларускай полькай” задаў настрой усёй далейшай праграме Дзён беларускай культуры. Майстрыцы Дома рамёстваў Шумілінскага раёна частавалі гасцей свята хлебам-соллю і сапраўдным “Савецкім” шампанскім. На выставе шумілінскія майстры прадэманстравалі ганчарныя вырабы, вырабы з саломкі, самаробныя ўпрыгожванні і шмат чаго іншага. Побач разгарнулася і яркая экспазіцыя Полацкага цэнтра рамёстваў – разнастайныя коўдры, вышываныя паясы, абярэгі. Увечары ў гэты ж дзень ў цэнтры Парвенты вялікую колькасць гледачоў сабраў на канцэрт ансамбль народнай музыкі і песні “Жыгніца” з Магілёўскай вобласці.

У суботу на Ратушняй плошчы Вентспілса адбыўся вялікі канцэрт з удзелам калектываў з Беларусі і Латвіі. Гледачы спявалі і танцавалі разам з самадзейнымі артыстамі, адгукаліся на прыпеўкі і вясёлыя дыялогі. Багатую скарбонку народнага гумару адчыніў вентспілчанам фальклорны калектыў “Гульбічы” Шумілінскага раённага Дома культуры. Шумілінцы прывезлі ў Вентспілс кавалачак роднага краю ў выглядзе жартаў, вясёлых кадрыляў і прыпевак, падгледжаных і падслуханых у народзе. Замілаванне слухачоў выклікалі і чароўныя песні ў выкананні маладой таленавітай беларускай спявачкі з Рыгі Людмілы Ігнатавай, якая, дарэчы, аказалася і таленавітай вядучай гэтага канцэрта.

Шчырае захапленне гледачоў выклікала тэатралізавана-харэаграфічная пастаноўка па купальскіх матывах у выкананні тэатра танца “Прэм’ер-Спонайд” з Полацка. Таленавіты калектыў, якім 17 гадоў кіруе Вераніка Навіцкая, аб’ездзіў

паўсвету, выступаў на розных кантынентах. 5 ліпеня “Прэм’ер-Спонайд” удзельнічаў у канцэрце на Ратушняй плошчы. А 6 ліпеня даў сольны канцэрт у Дзіцячым гарадку. Беларускія танцы ўзялі ў палон вентспілскіх гледачоў беларускімі, арабскімі, цыганскімі танцамі і жаргоўнымі мініяцюрамі.

Дні беларускай культуры ў Вентспілсе заўсёды адбываюцца пад адной і той жа назвай – “Ад Ліга да Купалы”. Сёлета кульмінацыя мерапрыемства супала з сапраўдным часам святкавання Купалы – 6 ліпеня. У нядзелю вечарам у Прыморскім музеі пад адкрытым небам адбылося народнае гулянне, прывесчанае гэтаму старажытнаму славянскаму святу. Купальскія абрады і традыцыі, а таксама звязаныя з імі гульні, танцы паказалі два народных калектывы з Беларусі – шумілінскія “Гульбічы” і ансамбль “Вербіца” Палаца культуры Мінскага аўтазавода.

Святкаванні Купалы ў Прыморскім музеі стала традыцыяй культурнага жывіцы Вентспілса. У мінулым годзе толькі на самое свята Купалле прыйшло каля тысячы вентспілчан і гасцей горада. У гэтым годзе летні дожджык напалохаў гледачоў, але тыя з іх, хто ўсё-такі прыйшлі у музей пад адкрытым небам, зусім не пашкадавалі пра гэта. Камусьці з гледачоў нават пашанцавала знайсці чароўную кветку-папараць.

У панядзелак госці развітваліся з Вентспілсам, з морам, якое паспелі палюбіць, з добразычлівымі вентспілскамі. Арганізатарам дзён беларускай культуры за тры дні, што доўжыўся гэты фестываль, неаднойчы давялося чуць ад гасцей і ўдзельнікаў свята: “Вентспілс – горад, у які абавязкова хочацца вярнуцца...”

Паводле Алены Навіцкай

ТАРТУ (ЭСТОНІЯ)

Свята Грунвальдскай перамогі адзначылі на Домскім узвышшы, якое знаходзіцца каля руін Домскага Сабора, дзе цяпер месціцца музей Тартускага ўніверсітэта.

Раніцай 15 ліпеня быў падняты беларускі нацыянальны бел-чырво-на-белы сцяг і прагучала ўрачыстая прамова з нагоды перамогі ў 1410 годзе аб’яднанага войска Вялікага

княства Літоўскага над Тэўтонскім ордэнам. На мерапрыемстве акрамя беларусаў таксама прысутнічалі эстонскія і фінскія студэнты.

Ігар Слуцкі

ТАЛІНН (ЭСТОНІЯ)

ЕГУ атрымала падтрымку ад МЗС. Па словах кіраўніка МЗС Урмаса Паэта, Эстонія

стараецца ўсяляк падтрымліваць дэмакратычную апазіцыю і грамадзянскую супольнасць Беларусі. Варта зазначыць, што МЗС Эстоніі фінансуе ЕГУ – беларускі ўніверсітэт у выгнанні – праз фонд Савета міністраў Паўночных краін. У задачы фонду ўваходзіць збор сродкаў і забеспячэнне іх мэтазгоднага і празрыстага выкарыстання.

Паводле БелаПАН

УКРАІНА

16 ліпеня ў сталіцы Украіны прайшла акцыя салідарнасці з ахвярамі палітычных рэпрэсій у Беларусі. У ёй удзельнічалі актывісты грамадзянскай кампаніі “Еўрапейская Беларусь” і жыхары Кіева. Акцыя прайшла на Майдане Незалежнасці і прыцягнула вялікую ўвагу жыхароў горада.

Паводле сайта "Мы памятаем"

НІДЭРЛАНДЫ

16 ліпеня ў сталіцы Каралеўства Нідэрланды Гаазе прайшла мірная дэманстрацыя салідарнасці. На акцыі прысутнічалі і прадстаўнікі нідэрландскай студэнцкай ініцыятывы “Mission to Minsk”. Мірная дэманстрацыя традыцыйна прайшла каля будынку беларускай амбасады з 16:00 да 17:00 па мясцовым часе. Яе ўдзельнікі трымалі расцяжкі з партрэтамі Юрыя Захаранкі, Віктара Ганчара, Анатоля Красоўскага, Змітра Завадскага і падпісам “Гвалтоўна зніклія ў Беларусі” і бел-чырвона-белы сцяг. Акцыя выклікала ўвагу мінакоў, якія спыняліся і пыталися ва ўдзельнікаў дэманстрацыі аб сітуацыі ў Беларусі. Дні салідарнасці з ахвярамі

Дзень салідарнасці

рэжыму ў Нідэрландах праходзяць штомесячна на працягу больш чым года.

Паводле сайта "Мы памятаем"

ЛІТВА

Адразу дзве акцыі Салідарнасці прайшлі 16 ліпеня ў сталіцы Літвы – Вільні. А 15-й гадзіне прыкладна 20 актывістаў з моладзевых арганізацый “Малады Фронт”, “StudAlliance”, “Бунт” ды простыя маладзёны сабраліся каля будынка беларускай амбасады ў Літве.

Акцыя была распачата перформансам. Мінакам было прадэманстравана, як у Беларусі праводзяцца “аператыўныя дзеянні”. Лозунгі на плакатах былі наступныя: “У Вас ёсць балты і гайкі? Вы п’яце сок? Мы прыйдем да Вас!” На падыходах мінакам раздалі ўлёткі, у якіх быў пазначаны асноўны сэнс акцыі: выкрыццё абсурду прэвентыўных затрыманняў і паграбаванне незалежнага і адкрытага расследавання выбуху ў Мінску 4 ліпеня. Цягам 10 хвілін, пасля настойлівых прось-

баў літоўскай аховы і паліцыі, перформанс быў згорнуты, але на гэтым дзеянне не скончылася і маладафронтавец Кірыл Атамчык перадаў у беларускую амбасаду афіцыйную заяву, у якой казалася пра заклапочанасць моладзі ў сувязі з тым, што выбух выкарыстоўваецца як негалосны загад для распачынення рэпрэсій супраць дэмакратычнай апазіцыі ў Беларусі. Гэтую заяву супрацоўнікі амбасады прынялі.

А ўвечары ў цэнтры Вільні прадстаўнікі “Маладога Фронту” і беларускія студэнты правялі яшчэ адну акцыю, што была накіравана на інфармаванне жыхароў літоўскай сталіцы пра тое, які пераслед адбываецца сёння ў розных рэгіёнах Беларусі. Дзесяткі свечак, а таксама бел-чырвона-белыя сцягі і транспаранты на розных мовах былі добра відаць за некалькі соцень метраў на падыходах да гэтага месца. У другой акцыі ўдзельнічала некалькі дзесяткаў чалавек.

Паводле "StudAlliance"

КРАСНАЯРСК (РАСІЯ)

17-19 ліпеня адбылася беларуская выстава. Яе ўдзельнікамі сталі каля сотні прадпрыемстваў і арганізацый розных галінаў прамысловасці, а таксама ўстановы адукацыі і навукі і Міністэрства інфармацыі Беларусі.

Паводле БелаПАН

15 ГОД ПЕРШАМУ З’ЕЗДУ БЕЛАРУСАЎ СВЕТУ

Працяг. Пачатак на стар. 1

будынку па вул. Рэвалюцыйная, 15. Сюдз з праблемамі і прапановамі прыязджалі беларусы замежжа, дасылалі для бібліятэкі дыяспары кнігі і архівы з розных краін свету.

Сёння Першы з’езд, як і створаны Беларускі дом, сталі часткай беларускай гісторыі. “Бацькаўшчына” і надалей збірае беларусаў на з’езды, толькі роля прадстаўнікоў дзяржаўных органаў на такіх форумах усё больш абмяжоўваецца назіральна-кантрольнымі функцыямі. Не сустракае ўжо Беларусь сваю дыяспару заканадаўчымі дакументамі – няма дагэтуль ані закона, ані праграмы, якія б дапамагалі беларускай дыяспары, толькі штогод вядуцца размовы пра такую неабходнасць. А між тым набірае

тэмпы асіміляцыя ды ўсё больш беларусаў пакідаюць сваю Радзіму, шукаючы лепшых умоваў у замежжы. А пастанова Савета Міністраў аб спрыянні дзяржаўнымі органамі Згуртаванню “Бацькаўшчына” засталася дзейнічаць толькі на паперы, таму і не дапамагла захаваць Беларускі дом.

У наступным годзе Згуртаванне будзе збіраць чаргову Пятую з’езд беларусаў свету “МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”. Чым сустрэне дзяржава-Беларусь сваіх суродзічаў, стане вядома ўжо неўзабаве. “Бацькаўшчына” ж сустрэне іх, як заўжды, гасцінна. І Згуртаванню будзе пра што гаварыць у справядзачы перад сваімі сябрамі, бо не зважаючы на складанасці, арганізацыя працягвае аказваць падтрымку беларусам замежжа, вывучаць іх праблемы і патрэбы, набывае ўсё больш прыхільнікаў і асвойвае новыя накірункі дзейнасці.

Першы з’езд беларусаў свету – быў З’ездам людзей, адданых сваёй Бацькаўшчыне. Гэта быў першы Сход беларусаў – спрадвечных гаспадароў “зямлі пад белымі крыламі” і такім ён застаецца ў гісторыі.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

ВІНШАВАННІ**ВІНШАВАННІ СЯБРАЎ
ВЯЛІКАЙ РАДЫ**

Маем гонар павіншаваць з днём нараджэння сябраў Вялікай Рады “Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”, якія нарадзіліся ў жніўні: Генадзя Бураўкіна, Адама Мальдзіса, Марыю Міцкевіч, Алега Трусава, Валянціну Фок (Беларусь), Янку Запрудніка (ЗША), Тацяну Казак (Латвія), Віктара Чайчыца (Расія).

Прыміце ад нас шчырыя віншаванні, пажаданні шчасця, доўгага жыцця, выдатнага здароўя, натхнёнай працы, духоўнай і творчай самарэалізацыі!

Вядомага пісьменніка, сябра Вялікай Рады **Уладзіміра Арлова** віншуем з 55-годдзем. Вашы творы ўвайшлі ў хрэстаматэю беларускай літаратуры, цэляя пакаленні беларусаў вучацца любіць сваю краіну праз Вашы кнігі. Жадаем Вам творчых поспехаў, здзейсніць задуманае і запланаванае.

*Управа МГА “ЗБС
“Бацькаўшчына”*

ВЫСТАВА ВЯЧКІ ЦЕЛЕША АДКРЫЛАСЯ ў МІНСКУ

“Шляхамі Бацькаўшчыны” называецца выстава твораў Вячкі Целеша, што адкрылася ў фальварку “Добрыя мысьлі” ў Мінску 11 ліпеня. Выстава прысвечана 70-годдзю беларускага мастака. “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” аказала дапамогу ў арганізацыі выставы.

Сярод экспанаванай графікі Вячкі Целеша — экслібрысы, прысвечаныя вядомым беларусам. На адкрыццё выставы мастак прыехаў з Латвіі, дзе жыве апошнія 50 гадоў. В. Целеш працуе ў розных жанрах станковага жывапісу і графікі, а таксама ў экслібрысе. Многія яго творы звязаныя з беларускай нацыянальнай ідэяй.

На думку Віктара Маркаўца, у экслібрысах В. Целеш спалучыў веданне роднай літаратуры і гісторыі з адчуваннем сваіх сяброў — вядомых дзеячаў Беларусі, якім ён прысвячаў свае творы.

Акрамя таго, што Вячка Целеш старшыня Аб’яднання мастакоў-беларусаў Балтыі “Маю гонар”, сябра Вялікай Рады ЗБС “Бацькаўшчына”, ён мае сапраўды сусветную вядомасць. Яго жывапіс і графіка знаходзяцца ў музеях і прыватных калекцыях ЗША, Канады, Швейцарыі, Францыі ды іншых краінаў. Імя Вячкі Целеша ўнесена ў міжнародныя каталогі экслібрысу, а таксама ў “Сусветную энцыклапедыю мастакоў усіх часоў і народаў”. У 2006 годзе В. Целеш быў ушанаваны вышэйшай узнагародай Латвійскай Рэспублікі — Ордэнам Трох Зорак.

Аднак на Радзіме вялікая персанальная выстава В. Целеша — рэдкасць.

“Я шчаслівы, што ў той час, калі Беларусь была пад белчырвона-белым сцягам, усе мы жылі сапраўды вялікай надзеяй, — кажа мастак, — шчаслівы, што менавіта тады ў Нацыянальным музеі мяне ўспрымалі. Тады я казаў — і газеты пісалі — пра “вяртанне Вячкі”.

У наш час няма магчымасцяў даставіць у Беларусь многія з прац В. Целеша па лініі Мінкультуры, як гэта было пятнаццаць гадоў таму.

“Сюды я вёз тое, што мне было пад сілу, таму што графіку ўзяць лягчэй. Жывапіс, карціны — гэта зараз немагчыма”, — сказаў Вячка Целеш.

Але новая выстава — “не проста агляд таго, што зрабіў за гэты перыяд, да гэтага года. Я ўсім казаў, што еду на сустрэчу з маімі сябрамі,

маімі аднадумцамі — беларусамі”, — падкрэсліў мастак.

Адкрыццё выставы наведалі Алясь Белы, Генадзь Бураўкін, Георгій Ліхтаровіч, многія вядомыя беларусы; шмат хто выступіў са словамі ўдзячнасці і павагі да Вячкі Целеша.

Паводле “Нашай Нівы”

КУПАЛЛЕ: АРЫГІНАЛЬНАЕ, АЎТЭНТЫЧНАЕ, ЦІКАВАЕ

Само дзейства адбывалася ў лесе, дзе сабралася больш за сорак студэнтаў, а таксама прадстаўнікі беларускай нацыянальнай суполкі ў Вільні, сярод якіх заснавальнік “Талакі” Сяргей Вітушка з сям’ёй і перакладчыца Вера Рыч. У мерапрыемстве таксама ўдзельнічалі беларускія спевакі і прадстаўнікі літоўскай моладзевай арганізацыі “Маладыя хрысціянскія дэмакраты Літвы”. Было ўсё: аўтэнтчныя беларускія гульні і спартовыя забавы, сціплая вячэра, цудоўныя спевы беларускіх бардаў Тацяны Беланогай і Андрэя Мельнікава, а таксама музыка Андрэя Апановіча з турта “Стары Ольса”, і, натуральна, пошукі папараць-кветкі, скокі цераз вогнішча ды паход да рэчкі з самага ранку сонейка сустракаць. “ЗБС “Бацькаўшчына” таксама выступіла адным з тых, хто дапамог у арганізацыі Купалля.

Хацелася б асобна адзначыць, што падрыхтаванае моладзевай ініцыятывай “StudAlliance” свята стала не толькі беларускім, але і літоўскім. Менавіта ў гэты дзень нашыя даўнія блізкія суседзі таксама святкуюць самы доўгі дзень і называюць гэтае свята Jonines. Міжкультурны фармат мерапрыемства быў абраны невыпадкова, бо беларуска-літоўскае Купалле — Jonines падтрымліваў праект “LitPro”, які ўжо другі год існуе ў ЕГУ і накіраваны на вывучэнне літоўскай мовы і культуры. Аб значнасці і неабходнасці такога міжкультурнага нефармальнага дыялогу казалі ў сваіх выступах і літоўскія госці.

Пра ўражанні ад святкавання Купалля гаворыць адзін з галоўных ініцыятараў і арганізатараў мерапрыемства, студэнт праграмы “Культурная спадчына і турызм”, кіраўнік моладзевай ініцыятывы “StudAlliance” Кірыл Атаманчык: “Я ацэньваю мерапрыемства даволі пазітыўна. Мяркую, што першы “блін” не быў камяком, бо, нягледзячы на нестабільнае надвор’е, свята атрымалася і

прайшло ў цудоўным настроі. Вельмі спадабалася, як госці паставіліся да першай часткі мерапрыемства. Я ніколі не бачыў такога захаплення ад спартовых гульняў. Натуральна, што былі і смачныя шашлыккі, і традыцыйныя карагоды, а таксама пошукі папараць-кветкі. Вельмі ўзрушыла прысутных, як Вера Рыч склала купальскую песню і падзяквала ўсім за тое, што мы ў гэты дзень былі разам. Калі ацаніць мерапрыемства агулам, то лічу, што па сутнасці атрымалася нешта арыгінальнае, аўтэнтчнае і цікавае”.

Арганізатары і ўдзельнікі мерапрыемства спадзяюцца, што літоўска-беларускае Купала-Jonines стане чарговым крокам на шляху ўзаемадзеяння суседніх культур і што такія сумесныя мерапрыемствы адбудуцца яшчэ неаднойчы.

Паводле газеты “Свабода”

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА ЛІПЕНЯ 2008 ГОДА

7 жніўня — 50 гадоў таму, у 1958г. заснаваны Гродзенскі медыцынскі інстытут.

10 жніўня — 130 гадоў таму, у 1878 г. нарадзіўся Міровіч (сапр. Дунаеў) Еўсцігней (1878–1952), рэжысёр, драматург, педагог, адзін са стваральнікаў беларускага тэатра, народны артыст Беларусі.

15 жніўня — 105 гадоў таму, у 1903 г. нарадзіўся Ракіцкі Пётр (1903–1977), біёлаг-генетык, акадэмік Акадэміі навук Беларусі, заслужаны дзеяч навукі Беларусі.

16 жніўня — 110 гадоў таму, у 1898 г. нарадзіўся Юскавец Майсей (1898–1969), вучоны ў галіне ветэрынарыі, акадэмік Акадэміі навук Беларусі, заслужаны дзеяч навукі Беларусі.

16 жніўня — 105 гадоў таму, у 1903 г. нарадзіўся Мікола Абрамчык, прэзідэнт БНР (снежань 1947–1970). Заснавальнік і кіраўнік Аб’яднання беларускіх рабочых у Францыі “Хаўрус”. Член Беларускага камітэта самапомачы ў Берліне (1941–1943), арганізатар і лектар курсаў беларусазнаўства.

24 жніўня — 80 гадоў таму, у 1928 г. нарадзіўся Раманоўскі Янка (1928–1974), беларускі графік.

30 жніўня — 60 гадоў таму, у 1948г. у вёсцы Кушыяны Смаргонскага раёна адкрыўся Літаратурны музей Францішка Багушэвіча.

МІТРАФАН РЭПКАЎ-СМАРШЧОК (1915–2008)

20 чэрвеня ў Мантысела (Мінесота) памёр адзін з апошніх віленскіх беларускіх паэтаў перадаваенай пары Анатоль Бязозка (сапр. імя Мацей (Мітрафан) Рэпкаў-Смаршчок).

Ён нарадзіўся 19 лютага 1915 года ў Падлессі (сёння Ляхавіцкі раён). Вучыўся на медыцынскім факультэце Віленскага ўніверсітэта, браў удзел у заходнебеларускім студэнцкім і грамадскім руху.

Падчас нямецкай акупацыі настаўнічаў у Баранавічах, быў дырэктарам медыцынскай школы. У 1944г. зняволены немцамі і кінуты ў канцлагер.

Ад 1944 г. на чужыне. З 1948 г. у ЗША, пасяліўся ў Мінесоце, працаваў лекарам, стаў доктарам медыцыны. Яго імем названы (яшчэ пры жыцці) адзін з карпусоў медыцынскага комплексу ў Мантысела.

Апошнія ўспаміны М. Рэпкава-Смаршчка друкаваліся ў кнізе А.Адзінца “Паваенная эміграцыя: скрыжаванні лёсаў”, якую выдала “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” ў 2007 годзе.

Паводле “Нашай Нівы”

УЛАДЗІМІР КНЫШАЎ (1963–2008)

30 чэрвеня пайшоў у іншы свет Уладзімір Кнышаў – віцэ-прэзідэнт грамадскага аб’яднання “Беларускае зямляцтва” ў Маскве. Гэта адбылося нечакана для ўсіх – 11 чэрвеня яму споўнілася толькі 45 гадоў.

Шчыра спачуваем родным, блізкім, папличнікам спадара Уладзіміра. Не стала яшчэ аднаго беларуса, які ніколі не забываўся пра сваю Радзіму.

Управа МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ЛЁНГІНА БРЫЛЕЎСКАЯ (1923–2008)

8 ліпеня ў Норт-Галівудзе, што пад Маямі, памерла Лёнгіна Брылеўская.

Яна нарадзілася 22 лютага 1923 г. у вёсцы Брускаўшчына, што на Маладзечаншчыне. У 1942 г. Лёнгіна Захаркевіч узяла шлюб з Уладзімірам Брылеўскім, у той час начальнікам Смаргонскага раёна.

У 1943 г. мужа арыштавала СД і кінула ў сумнаядомую Вялейскую турму. Брылеўскіх ужо пагрузілі

ў цягнік для высылкі ў нямецкі канцлагер, але ў Фаніпалі Лёнгіна і Уладзімір надумаліся ўцякаць. Перабраліся ў Рыгу, дзе некаторы час працавалі ў беларускай версіі прапагандысцкага часопіса “Новы шлях”. А ўлетку 1944 г. яны ўжо назаўсёды з’ехалі ў замежжа.

Пасля трох гадоў побыту ў лагерах для перамешчаных асоб у Ніжняй Саксоніі Брылеўскія перабраліся ў ЗША, пасяліліся ў штаце Нью-Джэрсі ў наскрозь беларускім гарадку Саўт-Рывэр. Л. Брылеўская актыўна ўключылася ў беларускае грамадскае жыццё ў Амерыцы. Яна была адным са стваральнікаў Беларускага кангрэсавага камітэта ў Амерыцы, брала ўдзел у розных беларускіх акцыях у Нью-Джэрсі, Нью-Ёрку, Вашынгтоне.

Менавіта Брылеўскія, Барыс Кіт, Франук Шаўроўскі спрычыніліся да пашырэння беларускай калоніі ў Саўт-Рывэры і яго ваколіцах. Яны выпісалі ў Саўт-Рывэр некалькі дзесяткаў беларускіх сем’яў. І горад, поруч з Нью-Ёркам, стаў адным з цэнтраў беларускасці ў ЗША. Беларусы тут збудавалі ўласнымі рукамі царкву, грамадскі цэнтр, заснавалі могілкі, дзе цяпер больш за 260 пахаванняў.

У 1976 г. Брылеўскія перабраліся, як і многія беларускія пенсіянеры ў ЗША, у Фларыду. Яны паспрабавалі там стварыць беларускую арганізацыю, але мясцовыя беларусы – іх там жыве каля 40 тыс. – паставіліся да гэтага ваража. Таму Брылеўскія рэпрэзентавалі Беларусь толькі на розных этнічных фестывалях ці сходах фларыдскага аддзела Арганізацыі паняволёных народаў.

У адным з лістоў Л. Брылеўская пісала, што пасля смерці Галіны Мінкевіч-Астроўскай і Мікалая Мінкевіча, Яна і Аліцыя Пятроўскіх, Мікалая Шчорса, Уладзіміра Брылеўскага беларуская Фларыда перастала існаваць. Яна памылілася, беларускай Фларыды не стала з ейным адыходам.

Пахаваная Л. Брылеўская 10 ліпеня на беларускіх могілках парафіі Св. Еўфрасініі Полацкай у Саўт-Рывэры побач са сваім мужам.

Паводле “Нашай Нівы”

МІКОЛА СЕՄЬКА (1924–2008)

19 ліпеня ў Лондане памёр адзін з ініцыятараў стварэння Згуртавання беларусаў Вялікай Брытаніі, актыўны яго сябар Мікола Сенька. Яму ішоў 85-ы год.

Гасцінны дом М. Сенькі на Penn Road у Лондане ведалі многія беларусы, якія бывалі ў сталіцы Вялікай Брытаніі. Распавядае пісьменнік Уладзімір Арлоў: “Мікола Сенька быў для мяне тым прадстаўніком беларускай дыяспары, з якім, нягледзячы на рэдкія сустрэчы і на вялікую розніцу ў гадах і жыццёвым досведзе, у мяне адразу склаліся амаль сяброўскія стасункі.

Гэтаму паспрыяў наш вядомы пісьменнік Кастусь Акула, які пазнаёміў мяне са сваім былым таварышам па зброі, разам з якім вучыўся ў школе камандзіраў Беларускай краёвай абароны, потым перайшоў на бок французскіх партызанаў, ваяваў з нацыстамі на Апенінах. Сенька быў добра знаёмы з героем беларускага паваяннага супраціву Янкам Філістовічам.

Спадар Мікола быў сярод тых, хто наладжваў жыццё эмігрантаў у Вялікай Брытаніі. Яго добра ведалі на беларускай выспе ў лонданскім раёне Фінчлі, там, дзе месціцца бібліятэка і музей імя Францішка Скарыны, а таксама беларуская ўніяцкая царква святых Пятра і Паўла”.

Паводле “Радые Свабода”

ВАЛЕРЫЙ МІСЮК (1977–2008)

19 ліпеня ў дзень народзінаў трагічна загінуў Валеры Місюк.

В. Місюк нарадзіўся 19 ліпеня 1977 года ў ваколіцах Вільні. Скончыў Віленскі тэхнічны ўніверсітэт імя Гедыміна, у якім і выкладаў, рыхтаваў доктарскую дысертацыю. Выкладаў таксама ў Віленскай калегіі і ў Акадэміі права. Апрача ўсіх мясцовых моваў на Віленшчыне валодаў англійскай і нямецкай. Далучыўся да Таварыства беларускай культуры Літвы, таксама калі яшчэ быў студэнтам. З першых дзён быў актыўным у працы ТБК, праяўляў нязломную энергію і ініцыятыву. Апошнія часы В. Місюк займаў пасаду намесніка старшыні Таварыства. На працягу дзесяці гадоў магістар В. Місюк быў узорам прыстойнасці, сумленнасці і беларускасці. Пахаваны 22 ліпеня на могілках каля вёсак Радкі і Нарач (былыя Кабыльнікі) на Мядзельшчыне.

УПРАВА ЗБС “БАЦЬКАЎШЧЫНА” ВЫКАЗВАЕ СПАЧУВАННІ СЕМ’ЯМ, СЯБРАМ І КАЛЕГАМ СЛЫННЫХ БЕЛАРУСАЎ.

ВАЛЕРЫ КАЗАКОЎ “ЦЕЊ ГOБЛІНА”

У “Кнігазборы” выйшла новая кніга “Цењ гобліна” беларускага пісьменніка Валерыя Казакова, які жыў у Расіі. Гэтая кніга – сваеасаблівае выбранае Валерыя Казакова. Аўтар быў непасрэдным удзельнікам шэрагу пераломных падзеяў, сведкам – сярод іншага – і апісаных у сваіх творах перышчэтыяў сучаснай гісторыі. Гульні высокіх уладаў, сутыкненні кланаў, службовыя інтрыгі В. Казакоў адлюстроўвае ярка і востра. Мастацкая праўда, грамадзянская мужнасць, метафарычнасць і душэўнасць запамінальна вызначаюць яго мастакоўскі стыль. Раман “Цењ гобліна” многім нагадае гучныя прозвішчы крамлёўскай рэчаіснасці. Аднак трэба памятаць, што перад намі – мастацкія тэксты. Варта нагадаць, што “Цењ гобліна” – гэта першая кніга пісьменніка-беларуса па-беларуску. У кнігу акрамя рамана ўвайшлі таксама апавяданні “Намеснік грома”, “Спакуса столаначальніка”, “Дзікі шорац”, “Губернскі сход”, “Эрлік” і інш..

В. Казакоў быў добра знаёмы з Васілём Быкавым і Барысам Кітом. Менавіта ён быў першым фундаатарам музея Б. Кіта ў Навагрудку, пакінуў невялікую суму грошай, якая і пасадзейнічала таму, каб музей урэшце адчыніўся.

Казакоў, В. Цењ гобліна: раман, апавяданні, запісы / Валерыя Казакоў. – Мінск: Кнігазбор, 2008. – 420 с.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

НОВЫ НУМАР «ЗАПІСАЎ БІНІМ»

Выйшаў з друку новы, 31-ы, нумар “Запісаў БІНІМ”. Запачаткаваны ў 1952 г. у Нью-Ёрку, ад 2002 г. “Запісы” сталіся мінска-нью-ёркскім праектам.

Гэты нумар прысвечаны філолагу Алене Юрэвіч (1928–2006). Друкуецца шэраг матэрыялаў, у тым ліку ўспаміны пра яе Вітаўта Кіпеля, бібліяграфія працаў мовазнаўцы.

У рубрыцы “Архівалі” прыводзіцца апісанне беларускіх збораў у Польскай бібліятэцы і Музеі Адама Міцкевіча ў Парыжы, у архівах

беларускай царквы Св. Еўфрасініі Полацкай у Саўт-Рыверы, архівах Беларускай бібліятэкі і Музея імя Францішка Скарыны ў Лондане, архівах Рады БНР у Нью-Ёрку ды інш.

У рубрыцы “Архівы” друкуюцца ўспаміны Цімоха Вострыкава “Мая споведзь”, арыгінал якіх захоўваецца ў БІНІМе, а таксама грунтоўныя ўспаміны Юр’я Сабалеўскага “На этапах” пра падзеі 1917–1919 гг. Суправаджаюць успаміны не менш грунтоўныя каментары і прадмова гісторыка Аляксандра Пашкевіча.

У рубрыцы “Персаналіі” – нарысы Лявона Юрэвіча пра грамадскага дзеяча і святара Віктара Войтанку-Васілеўскага і малавядомую для многіх асобу – Кастуся Якуба-Птаха. Артыкул пра яго, напрыклад, завецца “Дзве душы маргінальнага беларуса”.

Друкуюцца таксама артыкул Генадзя Сагановіча “Гістарычнасць супраць “неабвержнасці”, або перачытваючы Абэцэдарскага і Урбана”.

Асобную ўвагу звяртае на сябе рэцэнзія Наталлі Гардзіенкі “Плагіят і прафанацыя “Беларускай дыяспары” на працу “Беларуская дыяспара: Нарысы гісторыі і сучаснага стану”, падрыхтаваную на факультэце міжнародных адносін БДУ выкладчыкамі курса “Беларуская дыяспара”.

Ёсць багата іншых цікавых тэкстаў, у тым ліку і агляд кніг, выпушчаных за апошнія тры гады пра беларускую дыяспару.

Запісы БІНІМ. № 31, Мінск – Нью-Ёрк, 2008. – 432 с.

Паводле “Нашай Нівы”

АЛЬМАНАХ БЕЛАРУСКІХ ПІСЬМЕНнікаў ЗАМЕЖЖА ЗА 2007 ГОД

У выдавецтве газеты “Беларус” (ЗША) выйшаў з друку літаратурны альманах беларускіх пісьменнікаў замежжа за 2007 год. Збор матэрыялаў для альманаха праводзіўся з верасня 2007 да чэрвеня 2008 года. Друкавацца ў альманаху мелі магчымасць толькі тыя аўтары, якія жывуць на дадзены момант па-за межамі Беларусі. На амаль 200 старонках альманаха змешчаныя творы 17 аўтараў з 9 краінаў све-

ту. Ёсць сярод іх і ўжо вядомыя пісьменнікі і паэты, але большасць складаюць тыя, хто толькі пачынаюць спрабаваць свае сілы ў прыгожым пісьменстве. Наколькі ўдалымі атрымаліся іхнія спробы, меркаваць чытачам ды літаратурным крытыкам.

Паводле газеты “Беларус”

ВЕСТКІ

ПАЛІТЫКА

*Паводле АФН,
“Беларускіх навінаў”*

* Больш за 50 чалавек паранены ў выніку выбуху, які адбыўся ўначы на 4 ліпеня ў Мінску падчас святочнага канцэрта з нагоды Дня незалежнасці. Выбуховае прыстасаванне было задзейнічана каля гадзіны начы ў раёне стэлы “Мінск – горад-герой”, якая размешчана на перакрываванні праспектаў Пераможцаў і Машэрава.

* Улады спрабуюць шукаць арганізатараў выбуху сярод апазіцыі. Па краіне адбываюцца масавыя затрыманы і ператрусы актывістаў апазіцыі. Найбольшая ўвага ўлад прыцягнута да патрыятычных арганізацый “Белы легіён”, “БПС”, сябры якіх беспадстаўна адседзелі за кратамі 10 сутак.

* Прэзідэнт краіны А. Лукашэнка падпісаў указ аб вызваленні В. Шэймана з пасады Дзяржсакратара Савета бяспекі РБ і Г. Навыгласа з пасады кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта РБ у сувязі з пераходам на іншае месца працы. На іх месцы былі прызначаны адпаведна Юрый Жадобін і Уладзімір Макей.

* У Цэнтральную выбарчую камісію было пададзена 455 заяў на рэгістрацыю ініцыятыўных груп па вылучэнні ў дэпутаты Палаты Прадстаўнікоў, з якіх было адмоўлена ў рэгістрацыі 23 ініцыятыўным групам. На некаторых участках (асабліва ў Мінску) на адну выбарчую акругу часам вылучана па 3 кандыдаты ад апазіцыі. Па заканадаўству РБ з моманту рэгістрацыі групы ў Цэнтрвыбаркаме пачынаецца збор подпісаў. Выбары ў Палату Прадстаўнікоў прызначаны на 28 верасня.

* У склад акруговых выбарчых камісій уключаны 38 прадстаўнікоў апазіцыйных партый.

Беларусы ў свеце
№7 (78), ліпень 2008

Інфармацыйны бюлетэнь
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”.
Распаўсюджваецца на правах
унутранай дакументацыі.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.
Апрацоўка і вёрстка – М. Азаронак
Адказныя за нумар –
А. Макоўская, Н. Шыдлоўская

Наклад 250 асобнікаў

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск
220030, Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@lingvo.minsk.by; zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 224-79-35